

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 54 / 1997

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε 16η Ιανουαρίου 1997, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12 μ.μ., στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Λασσαδός

Μέλη: Νικόλαος Σακελλαρόπουλος,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Δημήτριος Τζουγανάτος,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασεως ήταν ο έλεγχος της συγκεντρώσεως μεταξύ των εταιριών DSM Resins B.V. αφ' ενός και της εταιρίας BASF Aktiengesellschaft, Ludwigshafen αφ'ετέρου, η οποία γνωστοποιήθηκε από τις ως άνω εταιρείες στην υπηρεσία μας στις 7/11/96 σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/1977.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες DSM Resins B.V. και BASF Aktiengesellschaft δια του πληρεξουσίου τους δικηγόρου, Γεωργίου Ρισβά.

Κατ' αρχήν το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σ. Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των συμμετεχουσών εταιριών στην σχετική αγορά των ακόρεστων πολυεστερικών ρητινών, η οποία θα περιόριζε σημαντικά τον ανταγωνισμό.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος των ενδιαφερομένων μερών, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις αυτών, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή την έγκριση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

Εδόθη προθεσμία μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 1997 στις παρασταθείσες εταιρείες για να προσκομίσουν υπόμνημα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 23η Ιανουαρίου 1997, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12 μ.μ., στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υποθέσεως, καθώς επίσης και τα υπομνήματα, τα οποία υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

I. Οι εταιρείες DSM Resins B.V. και BASF Aktiengesellschaft συμφώνησαν να προβούν σε συγχώνευση των δραστηριοτήτων τους στον κλάδο των ακόρεστων πολυεστερικών ρητινών (ΑΙΡ), μεταβιβάζοντας τις δραστηριότητες παραγωγής, διανομής και εμπορίας των ΑΙΡ σε μία κοινή επιχείρηση η επωνυμία της οποίας θα είναι “DSM-BASF Structural Resins V.o.F.”.

Η εταιρία DSM Resins B.V. δραστηριοποιείται στον τομέα των ρητινών και είναι μέλος του ομίλου DSM B.V. και εδρεύει στο Heerlen της Ολλανδίας. Ο Όμιλος DSM δραστηριοποιείται στον τομέα κατασκευής και εμπορίας μεγάλης ποικιλίας προϊόντων υψηλής τεχνολογίας στους τομείς κυρίως των υδρογονανθράκων και των πολυμερών χημικών προϊόντων, ρητινών και πλαστικών προϊόντων, καθώς και στον τομέα ενέργειας.

Αποκλειστικός αντιπρόσωπος των προϊόντων ΑΙΡ της DSM Resins B.V. στην Ελλάδα, είναι η εταιρία «Σ. ΣΤΑΛΙΚΑΣ Α.Ε.», η οποία αντιπροσωπεύει και μεγάλο αριθμό προϊόντων άλλων εταιριών, που δραστηριοποιούνται σε τομείς άσχετους με την υπό κρίση συγκέντρωση.

Οι πωλήσεις της εταιρίας σε ΑΙΡ στην ελληνική αγορά ανέρχονταν το 1995 σε 300.000 ECU ενώ το μερίδιό της στη σχετική αγορά υπολογίζεται σε 5,2%. Οι δε συνολικές πωλήσεις του ομίλου στην ελληνική αγορά ανέρχονταν το 1995 στα 14.605.000 ECU.

Η εταιρία BASF Aktiengesellschaft, είναι γερμανική πολυεθνική επιχείρηση, επικεφαλής του ομίλου BASF, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα παραγωγής και εμπορίας ποικίλων χημικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, πλαστικών και ινών, χρωμάτων και προϊόντων κατεργασίας, στον τομέα προϊόντων του κλάδου υγείας και διατροφής, των συστημάτων πληροφόρησης.

Αποκλειστικός αντιπρόσωπος των προϊόντων ΑΙΡ της BASF Aktiengesellschaft στην Ελλάδα, είναι η εταιρία «Δ.Α. ΔΕΛΗΣ Α.Ε.», η οποία αντιπροσωπεύει και μεγάλο αριθμό προϊόντων άλλων εταιριών, που δραστηριοποιούνται σε τομείς άσχετους με την υπό κρίση συγκέντρωση και μέσω των οποίων καλύπτεται το μεγαλύτερο ποσοστό του κύκλου εργασιών της εταιρίας.

Οι πωλήσεις της BASF Aktiengesellschaft σε ΑΠΡ στην ελληνική αγορά για το 1995 ανέρχονταν σε 80.000 ECU ενώ το μερίδιό της στη σχετική αγορά των ΑΠΡ υπολογίζεται σε 1,7%. Οι συνολικές πωλήσεις του ομίλου BASF στην ελληνική αγορά, ανέρχονται στα 97.000.000 ECU.

II. Τα προϊόντα που αφορά η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση είναι οι Ακόρεστες Πολυεστερικές Ρητίνες (ΑΠΡ) που αποτελούν και την επηρεαζόμενη από την εν λόγω συγκέντρωση αγορά. Οι ακόρεστοι πολυεστέρες παράγονται μέσω της εστεροποίησης ακόρεστων δικαρθοξυλικών οξέων με αλκοόλες. Οι ΑΠΡ χρησιμοποιούνται σε πολλούς τομείς όπως οικοδομές, πλάκες, δοχεία-σιλό-σωλήνες, ηλεκτρικά είδη, τομέας συγκοινωνιών, πλατφόρμες για χερσαίες μεταφορές, πολυμετόν και ρητίνες επίχρσισης. Για κάθε πεδίο εφαρμογής υπάρχει πληθώρα υποκατάστατων προϊόντων και οι λόγοι για τους οποίους μπορούν να επιλεγούν τα υποκατάστατα των ΑΠΡ είναι επίσης πολλαπλοί.

Οι γνωστοποιούσες εταιρείες δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις παραγωγής ΑΠΡ στην Ελλάδα. Τα προϊόντα αυτά εισάγονται από άλλες χώρες της Ευρώπης και διανέμονται είτε μέσω αντιπροσώπων είτε απευθείας στις εταιρίες. Στην πράξη μεγάλος αριθμός παραγγελιών εξυπηρετείται απ' ευθείας από τις γνωστοποιούσες εταιρείες ενώ τα προϊόντα διανέμονται μέσω των αντιπροσώπων.

Η σχετική γεωγραφική αγορά είναι η ελληνική επικράτεια.

III. Οσον αφορά την αγορά ΑΠΡ παρατηρούνται ειδικότερα τα εξής:

(i) Χαρακτηριστικό της αγοράς των ΑΠΡ είναι η ύπαρξη μεγάλου αριθμού προμηθευτών κανείς από τους οποίους δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση, το οποίο συνεπάγεται ότι η πρόσβαση στον τομέα παραγωγής είναι σχετικά απλή ενώ το ύψος των απαιτούμενων επενδύσεων είναι χαμηλό σχετικά με την ζήτηση. Συγκεκριμένα, στην ευρωπαϊκή αγορά δραστηριοποιούνται εκτός από την BASF Aktiengesellschaft και την DSM Resins B.V., και οι εταιρίες Cray Valley, Jotun και Lonza με μερίδια αγοράς 6 - 12 % καθώς και άλλοι 10 προμηθευτές μεσαίου μεγέθους και 20 περίπου προμηθευτές μικρού μεγέθους.

(ii) Οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές στον τομέα της παραγωγής πολυεστερικών ρητίνων στην Ελλάδα, είναι οι εταιρίες INTERCHEM HELLAS, ERLAC και HOECHST, οι οποίες, σύμφωνα με στοιχεία των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, καλύπτουν το 70% της ελληνικής αγοράς, ενώ δεν υπάρχει αλλοδαπός ανταγωνιστής με μερίδιο αγοράς στην Ελλάδα πάνω από 10%.

(iii) Οι ΑΠΡ είναι προϊόντα σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένα και οι βασικές ιδιότητες είναι παρεμφερείς και ομοιογενείς ανεξαρτήτως παραγωγής και προμηθευτή. Η πλειοψηφία των πελατών μπορούν να αγοράζουν τα προϊόντα χωρίς ειδικές προτιμήσεις και προδιαγραφές καθώς οι ΑΠΡ είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιες, εναλλάξιμες και παρέχουν δυνατότητα υποκατάστασης. Η

συγκεκριμένη ποιότητα ρητίνης λαμβάνεται υπόψη σε περιορισμένες μόνο περιπτώσεις. Σε πολλές δε περιπτώσεις η ακριβής και ταχεία διεκπεραίωση επειγουσών παραγγελιών είναι ο καθοριστικός παράγοντας για την επιλογή προμηθευτή.

(iv) Εμπόδια και λοιποί φραγμοί εισόδου οποιασδήποτε μορφής για την εισαγωγή προϊόντων ΑΠΡ στην Ελλάδα δεν υφίστανται ούτε υπάρχουν ειδικές τεχνικές απαιτήσεις και προδιαγραφές, ενώ η μεταφορά τους είναι σχετικά εύκολη. Οι χρήσεις και τα πεδία εφαρμογής των ΑΠΡ στην Ελλάδα καθώς και οι συνήθειες και ανάγκες των αγοραστών είναι ίδιες με την υπόλοιπη Ευρώπη, δεδομένου ότι η ποιότητα των προϊόντων κυμαίνεται σε σχεδόν ίδια επίπεδα με ελάχιστες μόνο διαφοροποιήσεις.

(v) Ο ανταγωνισμός στην αγορά ΑΠΡ, στηρίζεται ως επί το πλείστον στη τιμή του προϊόντος.

IV. Με βάση τα παραπάνω και έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 4, παρ. 5 εδαφ. β του ν. 703/77 το οποίο ορίζει: «Η δημιουργία κοινής επιχείρησης, η οποία εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας και δε συνεπάγεται το συντονισμό ανταγωνιστικής συμπεριφοράς είτε μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων είτε μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και της κοινής επιχείρησης, αποτελεί πράξη συγκέντρωσης κατά την έννοια της παρ. 2 στοιχ. β'»

Η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση φέρει τα χαρακτηριστικά της κοινής επιχείρησης συγκέντρωσης και ως εκ τούτου ελέγχεται ως συγκέντρωση επιχειρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 5 εδαφ. β.

Συγκεκριμένα, η κοινή επιχείρηση η οποία προκύπτει από την σύμπραξη των τμημάτων ΑΠΡ των εταιριών BASF Aktiengesellschaft και DSM Resins B.V., έχει ως συνέπεια την ίδρυση αυτόνομης επιχείρησης και δε συνεπάγεται το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς είτε μεταξύ των ως άνω ιδρυτικών επιχειρήσεων είτε μεταξύ αυτών και της κοινής επιχείρησης.

Στην συγκεκριμένη υπόθεση, δημιουργείται αυτόνομη επιχείρηση με μακροπρόθεσμη συμβατική δέσμευση των ιδρυτών για κοινή επιδίωξη του εταιρικού σκοπού ενώ οι ιδρυτές εισφέρουν επαρκή χρηματοοικονομικά μέσα καθώς και την απαιτούμενη τεχνογνωσία ώστε να είναι σε θέση να ενεργοποιηθεί αυτόνομα και αυτοτελώς στη σχετική αγορά. Συνεπώς, η δημιουργία της γνωστοποιούμενης κοινής επιχείρησης επιφέρει προφανή αλλαγή στην επιχειρηματική δομή των ιδρυτικών επιχειρήσεων και έχει κατ' επέκταση διαρκείς και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στη σχετική αγορά των ΑΠΡ.

Επίσης, οι δύο ιδρυτικές επιχειρήσεις συμπράττουν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σχετικής αγοράς των ΑΠΡ, με αντίστοιχη άρση της αυτόνομης επιχειρηματικής δραστηριότητας τους στην εν λόγω

αγορά. Πράγματι η κοινή επιχείρηση καταλαμβάνει και υποκαθιστά την αυτοτελή επιχειρηματική δραστηριότητα των ιδρυτικών επιχειρήσεων στην σχετική αγορά των ΑΠΡ.

Επομένως η δημιουργία της κοινής αυτής επιχείρησης, αποτελεί συγκέντρωση και επομένως υπόκειται στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

2. Το άρθρο 4β παρ. 1 του ν. 703/77 «Περί Ελέγχου Μονοπωλίων, Ολιγοπωλίων και Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού» όπως ισχύει, ορίζει ότι: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).».

Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο, υπερβαίνει τα 50 εκατ. ECU, και οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία χωριστά, υπερβαίνει το όριο των 5 εκατ. ECU. Το δε μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων κυμαίνεται στο 6,9%.

Επομένως, πληρούται μόνο το κριτήριο του κύκλου εργασιών για την υπαγωγή της υπόθεσης στις διατάξεις του άρθρου 4β του ν. 703/77.

Η γνωστοποίηση της εν λόγω συγκέντρωσης κατατέθηκε εμπρόθεσμα δεδομένου ότι έγινε στις 7 Νοεμβρίου 1996, ενώ η υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού πλαισίου, μεταξύ των δύο εταιριών, πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου 1996.

3. Το άρθρο 4γ παρ. 2 του ν. 703/77, όπως ισχύει, ορίζει ότι:

«Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.»

Όσον αφορά στην γνωστοποιούμενη συγκέντρωση:

- το μερίδιο αγοράς που προκύπτει από τη συγκέντρωση είναι πολύ μικρό,
- στην σχετική αγορά δραστηριοποιούνται πολλές επιχειρήσεις και ο πραγματικός ανταγωνισμός είναι έντονος,
- δεν υφίστανται εμπόδια για την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην σχετική αγορά,
- υπάρχουν πολλά υποκατάστατα προϊόντα των ΑΠΡ.

Τέλος, σημειώνεται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση συγκέντρωση έχει ήδη εγκριθεί από την Βελγική αρχή ανταγωνισμού, καθώς κρίθηκε ότι δεν οδηγεί στην ίδρυση ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην Βελγική αγορά. Έχει επίσης εγκριθεί από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Γερμανίας, της Σουηδίας και της Ισπανίας, χώρες στις οποίες οι επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού θα είναι πολύ αισθητές και σημαντικές, λόγω του ότι η παραγωγή των ΑΠΡ των συγκεκριμένων επιχειρήσεων, πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό κυρίως στη Γερμανία και την Ισπανία.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η υπό εξέταση συγκέντρωση κρίνεται ότι δεν οδηγεί στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην σχετική αγορά των ΑΠΡ, που θα περιορίζε σημαντικά τον ανταγωνισμό και επομένως δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσής της σύμφωνα με το νόμο.

Η απόφαση εκδόθηκε την 18 Φεβρουαρίου 1997.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Κωνσταντίνος Λασσαδός

Ιωάννης Κατσουλάκος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου